

Posta
 Típus: Postaküldemény
 Szerkesztés: Szerkesztés
 No. 224713/

16. Telefon:
 Havonta 110
 évre 500, eg
 félre: Hav
 félre 12, eg
 detések díjz
 KELET" az
 óság egyetté
 Cikkeit utá
 rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Ranasetter Robert
 Budapest.
 Diszter 2 I.e.



KELET

ESZAK-KELETI HONVÉDELMI LAP

Ára 5 lej

Documentation
 leveleket nem
 fogadunk el.
 — Kéziratok
 megőrzését és visszaküldését nem
 vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
 Ernő. Felelős szerkesztő János
 Ferenc. Bucuresti szerkesztő Csá-
 szegi Ernő, Strada Matei Mila 2.

Szombat, 1935. augusztus 31.
 5695. EV. XVIII. ÉVF.
 ELUL 2. 194. SZÁM.

A kisantant folytatja együttműködő politikáját Szovjet-Oroszországgal

Bledben a kisantant külügyminiszterei rendkívül súlyosnak ítélték meg az európai helyzetet

Az eredeti dunai egyezménytervvel szemben a kisantant ellenjavaslatokat készít a Habsburg-restauráció és az Anschluss megakadályozására

Bled, augusztus 30. (Rador.) Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter tegnap este bankettet adott Titulescu és Benes tiszteletére, amelyen rajtuk kívül 80 meghívott vendég volt jelen. Köztük voltak a román delegátusok, Savel Radulescuval, a csehszlovákok Puriccsal az élükön, valamint a diplomáciai kar és számos személyiség.

A bankett révén Sztójadinovics beszédet tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy a három állam 15 éves közös tevékenysége ideje alatt évről-évre erősödött és küldetéséhez idomult. A kisantant által ez idő alatt hozott határozatokat a három állam tudatos erőfeszítései inspirálták a békeszerződések által Európa e részében kreált helyzet fenntartása, megerősítése és megjavítása érdekében. Mi továbbra is ezen az uton fogunk haladni, a progresszív építés útján. A szilárd és lojális egyezmények rendszere, amely egymáshoz fűz bennünket és a népszövetségi paktum szellemében való munkálkodás, képezi az európai stabilitás alapjait. Legyünk állandóan hűek programunkhoz, hogy elérjük céljait: a békét. Szükség esetén közösen védjük meg ezt a magaslatos célt.

A kisantant ahhoz a feltételhez köti együttműködését, hogy a békeszerződések által megpecsételt helyzet tiszteletben tartassék és hogy senki se nyuljon ahhoz, sem közvetlen, sem közvetett uton.

A jugoszláv külügyminiszter végül rámutatott arra, mennyire öröme szolgál Titulescu és Benes kollégáit Bledben vendégül látni. Poharát Károly király, Masaryk elnök, Titulescu és Benes, valamint a román és csehszlovák népek jólétére üritette.

Titulescu válaszában azt hangoztatja, milyen találó módon szögezte le Sztójadinovics a kisantant politikájának alapelveit amire 6 csak annyit tehet hozzá, hogy a kisantant politikája megoszthatatlan és megmészárolhatatlan, de mindig megértő és nemes.

A külügyminiszter poharát Péter jugoszláv király, Masaryk elnök, a jugoszláv királyi család, Pál régens, Sztójadinovics miniszterelnök, valamint a jugoszláv állam és nemzet javára üritette.

Végül Benes csehszlovák külügyminiszter megható szavakban csatlakozott Titulescu jókívánásaihoz és tőszóját Károly román, valamint Péter jugoszláv királyok egészségére üritette.

Diner a kisantant sajtóképviselei tiszteletére

Belgrád, augusztus 30. (Rador.) Tegnap este 9 órakor Lukovics sajtófőnök dinert adott a Toplica szállodában a kisantant sajtó képviselőinek tiszteletére. A sajtófőnökön kívül, aki méltatta a három állam sajtója által mutatott fejlődést, Dragu Ioan a román sajtófőnök szólt fel, aki Sándor király emlékét és Jugoszláviát méltatta. Végül a cseh sajtóiroda helyei-

tes főnöke mondot tőszót, kiemelve a három állam odairányuló szolidaritását és igyekezetét, hogy a kisantantnak, valamint a kisantant-sajtónak minél nagyobb presztizst szerezzen. A bankett igen barátságos hangulatban folyt le.

Tegnap egyébként a kisantant konferenciáján résztvevő újságírók kirándulást tettek Bohinjében, majd beirták nevüket Pál herceg ottani kastélyának vendéghelyiségébe.

Megszavazták a kisantant sajtószervezetének statutumaira vonatkozó módosításokat

Bled, augusztus 30. (Rador.) Tegnap délelőtt 9.30 órakor a kisantant sajtóértekezlete folytatta munkálatait Dzsivancsevics elnöke alatt, majd délután be is

fejezte üléseit. A plenáris ülésen elfogadták a speciális bizottságok által előterjesztett határozati javaslatokat, majd megszavazták a szervezet statutumainak módosító tervezetét. Lukovics, Dragu és Kopecki felszólalásaikban méltatták a küldötségek munkáját és kiemelték a sajtó fontosságát a kisantant-államok tevékenységének támogatása körül. Al. Popescu-Nicestei a román, Svihovschi a csehszlovák és Dzsivancsevics a jugoszláv delegációk nevében meglegedésüket fejezte ki az elért eredmények felett és azt a hitüket, hogy a három állam sajtója szoros együttműködésben fogja munkájával a békeszerződések fenntartása által a béke ügyét szolgálni. A konferencia végül táviratot intézett a három államfőhöz.

Titulescu, Benes, Sztójadinovics tanácskozása

Bled, augusztus 30. (Rador.) A Pál régensherceg által a bohinjei kastélyban adott dîner után Sztójadinovics, Titulescu és Benes délután 5 órakor ültek össze. Az ülés 19.30 óráig tartott. Sajtóközleményt nem adtak ki. A legközelebbi ülésre ma délelőtt 10.30 órakor került sor. A konferencia záróülése délután lesz, amikor a munkálatakról kommunikét adnak ki és a három külügyminiszter fogadja a sajtó képviselőit.

Az utolsó ülés

Bucuresti, augusztus 30. Kapcsolatban a kisantant konferenciájával a Lupta Bledbe kiküldött külön tudósítója tovább is a híradást közli, hogy a ma délutáni ülés az előre megállapított program szerint az utolsó lesz. Az ülésen fontos határozatokat fognak hozni. Egyébként a délelőtti ülésen az általános politikai helyzet megvizsgálásának fognak neki a népszövetségi ülésszakot megelőző körülmények alapján.

A kisantant külügyminiszterei a helyzetet igen súlyos tekintik, amely komoly komplikációkra adhat alkalmat.

A kisantant azonban kitart tradicionális irányvonala mellett és megőrizi teljes objektivitását a béke fenntartása érdekében. Az olasz-abesszin konfliktus semmiesetre sem fogja megzavarni a kisantant és Olaszország közötti jóviszontot — írja a Lupta.

A ma délelőtti ülésen elsősorban a közép-európai helyzetet vitatták meg s a dunai paktummal kapcsolatban, amit a konferencia megkezdése előtt közöltek a kisantanttal. A Lupta tudósítójának információi szerint a javaslat 6 szakaszból álló paktumot javasolna, amelyek a következők lennének:

1. Az aláírók kötelezik magukat baráti kapcsolatok fenntartására.
2. kölcsönös megnemtamadási kötelezettséget vállalnak.
3. Benemavatkozási kötelezettséget, valamint annak kötelezettségét vállalják, hogy az illető országok jelenlegi rendszere ellen nem üznek semmilyen propagandát és politikai agitációt.

4. Kötelezettség arra nézve, hogy az aláírók egymással tanácskozást folytatnak, ha egyikük megszegné a paktumot.

Az utolsó két szakasz a dunai paktumnak a népszövetségi alapokmánnyal való összeegyeztetését célozza.

A kisantant tanács ellenjavaslatokat fog készíteni olyan értelemben, hogy létesítsenek garanciákat a Habsburgok restaurálása és az Anschluss megakadályozása tekintetében.

A kisantant továbbá javasolni fogja, hogy ajánjanak gazdasági alapot is a paktumnak. Ma délután az Oroszországgal való kapcsolatok ügye is megvitatásra kerül. Jugoszláv körök ennek az ügynek nagy fontosságot tulajdonítanak. A belgrádi Pravda ma először közölt olyan cikket, amelyben azt állítja, hogy

Románia és Jugoszlávia feltétlenül szükségesnek tartják, hogy Jugoszlávia felvegye a diplomáciai kapcsolatokat Oroszországgal

a kisantant tevékenységének teljes sikere végett. Valószínűnek tartják, hogy a holnap Bledbe érkező Rusdu Arras török külügyminiszter szintén megtárgyalja ezt a kérdést Sztójadinovicsal. Titulescu Bledben marad, hogy találkozzék Arrassal. Mindenesetre a kisantant folytatni fogja együttműködő politikáját Oroszországgal.

A bolgár-török közeledés ügye

Ankara, augusztus 30. (Rador.) Tevfik Rusdu Arras kijelentette a Török Távirati Irodának, hogy meglegedéssel fogadta Chicsse Ivanoff bolgár külügyminiszternek újabbkeletű nyilatkozatait a török-bolgár kapcsolatokról. A török külpolitika alapvető irányelveit felvázolva a külügyminiszter kijelentette, hogy általában az egész világgal, speciális szempontból akar szomszédjaival jóviszontot és baráti kapcsolatokat fenntartani. Teljes szívűnkől kívánjuk, hogy Bulgáriával is megtaláljuk a baráti fonalat, amelyre majd büszkék lehetünk, hogy kölcsönös jóakarattal valóítottunk meg. Az ellenkezője elszomorítana.

Külpolitikai figyelő

Az angol és olasz minisztertanács. Új megnyilatkozási formát formált ki magától az afrikai háború veszélye. A múlt héten még mindenki mindenkit vadul ádázan fenyegetett. Az ellenfelek egymást és a békéltetőt is fel akarták falni. Az olasz és az angol sajtóorgánumok haragosan, kibékíthetetlenül harcot vívtak egymással. Politikai zsarolást is igyekeztek alkalmazni a Quai d'Orsay-val szemben, amikor Londonból azt kiáltották, hogy a franciák keserűen megbánhatják franciáik politikájukat, ha majd az angolok visszavonulnak a kontinentális politikától és szabad kezet engednek az alkalomra leső Németországnak. Szavakkal fenyegettek. De aztán hirtelen teljesen megváltozott a stílus. Most atakkal fenyegetnek.

Lehet már békülékenyen mosolyogva beszélni, mikor biztos az ember a dolgában. Az olasz katonai intézkedésekre most már hasonló intézkedésekkel feleltek az angolok is. Nincs szükség arra, hogy szavakkal fenyegeessenek. Tudja most mindenki, hogy az olasz csapatok megmozdulása esetén, az Abessziniával határos London parancsának engedelmeskedő kolóniákon összpontosított angol haderő is megindul és elfoglalja az angolok érdekszférájába tartozó abesszin tartományokat. Talán már békésen meg is egyezett ebben a Foreign Office a négussal. Igazán kár volna hangoskodni.

Addig volt nagy a zavar és kiabálás, amíg a ma még tárgyaló, holnap talán már hadakozó felek még megközelítőleg sem tudták, hogy mit érhetnek el. Az angolok tul kényelmesen akarták elérni céljukat. Azt hitték, hogy gazdasági kényszerítő eszközökkel, de főleg a Szezei csatorna elzárásával, ami az olasz csapat, hadifelszerelés- és élelmiszer szállítás megakadályozását célozza volna, megelőzhetik Mussolini hódító hadjáratainak kitörését. A Szezei csatorna elzárása nem könnyű dolog, intétek Rómából, mert habár a Szezei csatorna-társaság részvénytöbbsége az angol kormány kezében van, a franciáknak is nagy befolyásuk van ott, mivelhogy a társaságot vezető igazgatók többsége francia és nagy részvényestök felett is rendelkeznek. Ha mindezek ellenére még is megkísérelnék a csatorna elzárását a Foreign Office vezetői, Olaszország a szeptemberi népszövetségi gyűlésre sem küldené el már megbízottját, szakítást idézne elő és megtalálná a mólját annak, hogy akármilyen uton, de még is elérje Abessziniát. Laval is tudatta Hoare-val, hogy nem támogatja a Szezei csatorna elzárásának gondolatát. Erre változtatott tümeményes gyorsasággal taktikát az angol külügyi hivatal és most már fenyegetések és a Szezei csatorna elzárását célzó törekvések helyett, katonai intézkedéseket tett Abessziniá közelében. Csendes és fölényes lett megint az angol diplomácia, mert megtalálta utját.

A belzanoi olasz minisztertanács is feltűnően nyugodt és békülékeny hangulatban folyt le. Az olaszoknak nincs okuk a nyugtalankodásra. A francia diplomácia biztosította Mussolinit, hogy nem fogja megengedni gazdasági szankciók alkalmazásának kimondását Olaszország ellen a Népszövetség tanácsának gyűlésén. Minden veszély nélkül el mehet hát Aloisi báró Genfbe, miközben az olasz csapatcsatlósok Afrikába folynak majd.

A szélső, a barátságos hang, a nyugodt beszédek és nyilatkozatok csak annak jelei, hogy a helyzet tisztázódik, hogy a szemben álló felek kezdik látni, hogy mit tehetnek, a bizonytalanság tiúnt el, de nem a veszély. Semmi ténybeli javulás nem észlelhető.

Mindenesetre Genf még mindig meg-

ek

gyógy- és könt-
 at- és hadianyag-
 s más illetekek

Dánia, Svédország,
 külügyminiszterei
 édeket tartottak a vi-
 tást intéztek a vi-
 az az olasz-abesszin
 útján békésen old-
 azért létesítették,
 at elintézte.

A belga hadügy-
 bocsátott közre,
 a jelenleg szabad-
 rtalékosokat, hogy
 hadseregébe.

pápa békebeszéde
 29. (Rador). A
 tott, amely élénk
 Az Osservatore
 intézett beszédet
 gyan azt a pápa
 y a második beszéd,
 érdeklében tart. A
 et mondja: „Igaz
 xpánzióra és ezzel
 ztonságának meg-
 atunk mást, csak
 zségek megoldása-
 szközökkel, mint

**kei alá
 utobusz**

(Rador.) Az észak-
 tkereszteződésénél
 ei alá került. Egy
 út, köztük 9 su-

sz állása

6-ik forduló után
 ovetkező: 1. Svéd-
 43½ ponttal; 3.
 szlovákia; 5. Ma-

**avonul
 atól**

A Tempo tud-
 zándékában áll
 politikai élettől
 an beteg. A lap
 ély benyomást

**magasból
 rnyethalt
 to**

A cotroceni pla-
 k gyakorlatokat
 harcok emléké-
 natban egy régi,
 Furcoloff Simeon
 ef magasból le-
 nedett és kör-
 ált. A vizsgálat

**építész,
 az adóját**

A pénzügyi-
 zerint egyetlen
 adnak ki a jö-
 nem bizonyítja

Lapkiadó E. T.
 ron L. Pop 16.

HASZNÁLJA A HÍRES **Lithinés du Dr Gustin** HIGIENIKUS ITAL HUSIT KELLEMEI KÖNYV

OVAKODJON AZ UTANZÁTOKTÓL

A luze resszus

A munkásfrakció és üldözések vitája. W

Luzern, augusztus 30. Kémet határtól pereg a cionista mai színjátéka. A Harmadik vetlen közelében két-nehé szél és a „Harag dalai”-t v földje felé.

„Ironikus köszönet ez a nek és biztos ígérete anna len, ami megmarad a fa zsidó állam fellendülése les. Ezeket a szavakat Emil barátainak, megindultságtó amikor kilépett a cionista nyitó üléséről és meglátta ket a kivilágított éjszakák.

Kedd este újra ünnepet Nem szabonszerű ünnepe vo gymányos ünnepi megnyi szokott külsőségek adnak f mikus kinyilatkoztatás, a lem ereje rezgett.

Két történelmi je

Nagy „parlamentari nap” érdeklődés és feszültség elő ra delután saájrol-szajra já beszél Stephen Wise! ... Weizmann! ... Suttogva mintha valami titok volna volt titok. De mindenki tu estén emeli fel szavát a k erszági inkvizíció ellen és a felmetesebb, mert a németo legátusok jelenlétében fog sik esemény, amelyre vá hordereje sokkal nagyobb, leentették be, hogy a munká között az egyezmény létre

Este 8 órákor zsufolásig terem, a karzatok, a páholy — folyosók a kintretekelték tak már beszorulni a terem

A mandátumbiz kongresszuson

Nyolc óra 15 perckor me dráma előjátéka. Weizmann vendéget kapott a kongres népszövetségi mandátumbiz Szokotov mellett és Weizmann vaira a Népszövetség jök csolja francia nyelven a k Alig fejezte be Castanini jobbszárnyán megnyílnak a bevonulnak a Mizrahi del hum Goldmann lép az em vetkezőket mondja:

A törté

— A kongresszus két fra párt és a Mizrachi részérol zett az elnökséghez, amelye a kongresszus plénuma elé gadás végett. Az indítvány kézo:

„A kongresszus mege Comité előbbi határozatá Cionista Szervezet össze ... úgy az irodákban, mint a mezőn, az ipari és kere ben szombaton és ünnepe kell minden munkának é nyerkök minden törvényes röködni e fölött.”

Weizmann szavazásra ter — Alljanak fel azok, akik indítványt elfogadják!

Az egész kongresszus fe ről. Weizmann is felláll és mul a teremre, mint az al me a művére. A pillana után hatalmas tapsorkán tür szus percekig ünnepli a bék

Dr Hoffmann frankfurti z az emelvényre. Nyilatkozá Mizrachi nevében és kijele ettől a pillanattól kezdve resszus összes munkálatai vitában és a bizottságokba viselőjét a kongresszus eln rressei és elégtétellel állapít munkásság külső nyomás ne magáévá a Mizrachi vallás és reméli, hogy ezentul me kus viszony fog kialakulni és a dolgozók tábora között Elután Remez lép a pó szellemű nyilatkozatot te nevében, majd dr Goldman a kongresszus egyhangulag

Julius Streicher hajmeresztő antiszemita propagandája

Egyre nagyobb hullámokat ver a Harmadik Birodalomban az antiszemita agitáció

— Berlini levél —

Berlin, augusztus 30. (Az antiszemita agitáció megint hatalmas hullámokban tör előre. A kormány gazdasági bajai, a náci-pretorianusok és főleg a tömegek nagy elégedetlensége, a nemzeti szocialista propagandának sok kudarcra és csalódásra megint a zsidókérdés felé fordítja a kormánykörök arculatát. A párt, amely most legjelentősebb instrumentuma az államnak, egyre-másra küldi tagozatainak a zsidóüldözés rendelkezéseket és sok helyen, ahol eddig minden véres heccelődés ellenére is nyugodtan éltek együtt zsidók és németek, elviselhetetlenre fordult a zsidók élete. Pártközponi utasítások szerint még azokat is üldözték, akik üzleti összeköttetést tartottak fenn zsidókkal, nem is szólva azokról, akik érzelmi kapcsolatokkal tápláltak régi barátság alapján a „fajlag elsődrendű” zsidó nép gyermekeivel.

Figyelemreméltó jelenség, ahogy Julius Striecherrel, a „Sturmer” című hecclepszerszerzőjével bannak el a hatóságok. Ez a „publicista” nem elégszik meg hazudozó és gyűlölködő cikkek írásával, hanem nagyobb városokban gyűléseket hív össze, ahol eszelős, minden kultúrát megszegyentítő hangon támadja a zsidókat. Ujabbán megint betiltották a Stürmer megjelenését és pedig azért, mert a lap lekötölte a „lapvezérnek” a berlini Glaspalastban tartott olyan pogrom-beszédét, amely tul a heccelődésen már a nevetségesség határára mozog.

Ebben a beszédében Streicher mindenek előtt kirohant az osztrák katolikusok sajtója ellen, majd ilyeneket mondott:

— Azt beszéltek, hogy az utóbbi időben Halldorffal és a helyettes körzeti vezérrel titkos tanácskozásokat folytattam és ennek az eredménye lett az a kicsiny pogrom a Kurfürsterdammon. Nos kedves elvtársaim, mi, akik most már bent ülünk a hatalomban, jól tudjuk, mit jelent a pogrom. Egy kicsit odacsördültünk nekik! Vér folyik? Még mindig jobb, ha az övék, mint a miénk. Igaz, a külföld erre fellázad, pedig tudtommal ebből az alkalomból zsidó nem is vesztette életét, Amerikában izgulnak, ha Berlinben, vagy egyebütt a birodalomban olyasmi történt, ami nem kedvez a zsidóknak. Amikor átvettük a hatalmat, egy asszonynak a nyakára táblát akasztottunk, amelyre rá volt írva, hogy ez a nő egy zsidóval együtt élt és megbecstelenítette fajtaját. Végigviték az uccákon és megbámulták. Semmi egyéb nem történt vele; pár nap múlva már futni is hagyta. Az amerikaiak nagy hűhót csináltak az ilyenhez hasonló esetekből. De négereket meglincselnek, amikor azok fehérbőrűeket megbecstelenítettek, az ellen nincs semmi kifogásuk. Itt van továbbá ez a Rathenau nevű zsidó, aki kancellárja volt a birodalomnak és lementre írni, hogy mi náciik, egy ázsiai horda vagyunk német földön. Miért? Mert fajti tisztaságot követelünk mindenek felett.

— A multkor — folytatta a „publicista” — az állatkertben jártam és néztem, hogyan viselkednek a német gyermekek és hogyan a zsidók az állatokkal szemben. A német kicsinyek arca ragyogott az örömtől és vidámságtól, amikor az állatok játékát figyelték. A zsidó gyermekek, kik tanítóikkal voltak kint, ide-oda himbálózva állottak a ketrecek előtt, mintha semmimsem érdekelté volna őket. Ha mégis érdeklődést tanusítottak, akkor csakis a

vadállatok előtt lehetett ezt tapasztalni. Hiába! Vér vonza a vért. Láttam, ahogy elmélyülnek egymásba: a vadállat és a zsidó gyermek. Évezredek óta ez a nép rablásból, csoda-e, ha a ragadozó állatok iránt nagy szimpátiával viselkedik. A fiatalok folytatják azt, amit apáik megkezdték. A modern zsidó még ravasz is hozzá. Nem mindig rabol, hanem másokkal rabolhat. Ennek a népnek nincs lelke, nincs érzése, nincs szíve. A háboru után mindenéből kirabolta a német népet és bizony sokan voltak közöttünk, akik együtt éltek vagy legalább is nyilvánosan táncoltak velük. Nem engedhetjük meg ezt a barátkozást, amely népünket lelkiileg teljesen deformálja. Igazán kívánám azoknak a polgároknak, akik nem respektálják a fajiságot, hogy jött volna a háboru után a bolsevizmus. Akkor majd feleszméltek volna, azaz, hogy egyáltalában fel sem ébredtek volna.

Magdeburgban is beszélt Julius Streicher ur, ezuttal is a zsidó fajiság ellen. Törvényeket követelt a vegyes házasság ellen, amelyek egyébként már urban is vannak. Dr. Frick belügyminiszter a napokban közölte Poroszország anyakönyvi hivatalával, hogy a jövőben árják és tisztafajú zsidók között tilos a házasságkötés. A törvény publikálása előtt sem szabad az

anyakönyvvezetőknek ilyen házasságokat legalizálni.

Különösen erős az antiszemita hullám Kelet-Poroszországban. Az utóbbi időben számos menekült jött Danzig különböző keletporoszországi helységeiből, ahová a nemzeti szocialista párt csapatostól küldte emisszáriusait. Elbingben a zsidók már nem kaptak az utóbbi időben pénzt sem élelmiszereket és hogy éhen ne pusztuljanak, a falvakba mentek ki, élelmicikkeket vásárolni. Amikor ezt a náci kiküldöttek megtudták, kémeikkel figyeltették meg őket és a falvakban is lehetetlennek tették számukra az élelmiszerek bevásárlását, néhány jószívű paraszt éjszakának idején vitt kenyeret és gyümölcsöt a zsidók házaiba a közeli városba. Ez az állapot azonban tarthatatlan volt, úgy hogy ezek a zsidók kénytelenek voltak Danzigba költözni.

Mannheimban dr. Roth körzeti vezető agitációja nyomán a vendéglősök testülete elhatározta, hogy helyiségeiben zsidókat nem szolgál ki. Hasonló intézkedéseket foganatosítottak a szászországi Frankenbergben, ahol azonfelül megbélyegzésre itéltek azokat, akik zsidó orvost, vagy zsidó ügyvédet vesznek igénybe, vagy aki zsidó áruházban vásárol, vagy különös kényszerítő ok nélkül érintkezik zsidókkal. „Az ilyen — írja a felhívás — kiközösíti magát a népi közösségtől és átpártol a német állam ellenségeihez. Aki ilyesmire képes, a jövőben ne számítson arra, hogy városi szállásokat kap, vagy hogy részt vehet állami munkálatokban. Arre se számítson, hogy a község támogatni fogja. Ha a város tisztviselői, alkalmazottai, vagy munkásai bebizonyítottan zsidókat támogatnak, számítsanak hivataluk elvesztésével.

Halálosvégű autókarambol a sinaiai országúton

SINAIÁ, augusztus 31. Tegnap este 7.30 órákor Busteni és Azuga között egy autó, amelyben Macarie professzor ült miután kikerült egy szekeret, egy nagy sebességgel haladó motorbiciklivel találta magát szembe. Az autó hirtelen fékezett, de megcsuszott és vagy 50 méter után egy fának rohamt. Hermann Filler, az autóban ülő fiatalember husz méterre kirepült, de csupán könnyű sérüléseket szenvedett. Maria Macarie asszony viszont az autó romjai alá került, és olyan súlyos sebeket szerzett, hogy kórházbaszállítás közben meghalt. A többi utast a helyszínen kötötték be.

A repülésügyi alminiszter összeállította a repülőkatasztrófák mérlegét

Negyvenhárom repülőgépkarambol történt, 10 halott, 5 sebesült, 13 összeroncsolt gép

Bucuresti, augusztus 30. Caranfil légügyi alminiszter ma nyilatkozott a sajtónak az utóbbi időben történt repülőszerencsétlenségekről. Az 1935 évi helyzet megvizsgálásából kiténik, hogy 43 baleset történt, amelyek közül 19 minden fontosságot nélkülöz, mert közül 19 minden pontosságot nélkülöz, mert természetes következménye annak, hogy a pilótanövendékeket a kettős vezetésről az egyszerűre vezetik be. E 19 baleset mérlege egy halot, két sebesült és három hasznavehetetlenné vált gép, míg a többi esetben a gépeket sikerült kijavítani. Öt balesetet anyagi defektusok idézték elő, míg a többi esetben a vezetésben volt a hiba. A 20-ik eset két repülőgépnak a levegőben való összeütközése volt, amikor mindkét gép összetört és egy pilóta meghalt. A katonai egységéknél 22 repülőszerencsétlenség történt, amelyek mérlege 8 halott, 3 sebesült és 9 összetört gép. Ha nem vesszük figyelembe

az ARPA magánintézetnél Cojan kapitány-nyal történt balesetet, amely a kapitány szívujja folytán állott elő, a fennmaradó 22 baleset közül 6-ot anyagi hibák, motordefektus okozott, tehát 27 százalékat, míg a többi a pilóták hibái, súlyos vigyázatlanság és fegyelmezetlen repülés. Összegezve tehát a balesetek 20 százalékát defektusok és a többi esetben elégtelen kezelés okozta. Az utóbbi évek kezelési alapjai igen alacsonyok voltak, amit a kormány fel fog emelni. 100 új polgári mechanikust is alkalmazott a kormány, akik már szeptember 1-én szolgálatba lépnének. Továbbá nem elégséges az a 15 millió lej deviza, amit a Nemzeti Bank a repülés számára adott 1935 május 15-től máig, mert a csereanyagok igen drágák és csak külföldön szerezhetők jórészt be. Rövidesen ez az a téren is javulás áll majd be. A repülőbélyeg viszont nem hoz eleget.

egyezési lehetőséget jelent. Laval pedig elérte, hogy nagy nehezen huzódözva Anglia mellé eljönnek a Duce küldöttei is.

A kisanant konferencia. Bledben is megfogják vizsgálni azt az új helyzetet, amelyet Európában az olaszok esetleges afrikai háboruja teremtené. Késéskivül bizonyos szempontból az afrikai háboru a kisanantra, épp úgy mint Franciaországra nézve kedvezőtlen volna. Olaszországnak a német törekvéseket ellensúlyozó tábor egyik tagjának európai cselekvési akciója kibebedne és így a revíziós mozgalom erősödhetne. De más szempontból tekintve az afrikai háboru lehetőségét, megállapíthatjuk, hogy az így keletkezett új Európában a kisanant fontossága és politikai jelentősége igen nagy mértékben nőne, mert jelenlegi európai szerv és a francia politika sokkal nagyobb mértékben függenek tőle, mint eddig. De mindenestre Bledben csak az afrikai háboru következményeit mérlegelik, de az ezzel kapcsolatos eseményekre hatást nem gyakorolhatnak.

A kisanant konferencia másik főkérdése a dunai paktum megkötésének problémája. Ezen a héten e teren alig történt valami változás. Olaszország mindenképpen biztosítva szerené látni Ausztria függetlenségét az afrikai háboru kitörése előtt, akár a dunai paktum keretei között Németországgal, akár a dunai paktum keretei között, de Németország nélkül, akár külön egység útján Németországgal. Csak annyi történt, hogy egy meg erősített hír szerint Mussolini most a harmadik lehetőség megvalósításán fagadozik. Ezzel a lehetőséggel számolni fog a kisanant, amely a dunai kérdést mégis más oldalról fogja fel. Főleg Magyarország azon követelését fogják tárgyalni, hogy felfegyverkezési jogát ismerjék el, még a dunai konferencia esetleges összehívása előtt.

Titulescu moszkvai utazása előtt előtérbe került a kisanant orosz politikájának kérdése is. Ebben a tekintetben a kisanant politika egysége nehezen kovácsolódik. Csehszlovákia politikája a cseh-lengyel és cseh-német ellenségeskedés miatt kézenfekvően oroszbarát jellegű. Románia sokkal óvatosabban, de szintén oroszbarát. Az óvatosság onnan eredt, hogy épp úgy, mint Párizsban, Bucurestiben is sokáig remélték, hogy Varsó politikája újra nyíltan francofil lesz. Ezek a remények azonban nem valósultak meg és most Benes és Titulescu egy uton haladnak. Arról van szó, hogy Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök és külügyminisztert is meggyőzők, hogy ez az egyedüli helyes út. De egyelőre Jugoszlávia még nem is vette fel újra a diplomáciai összeköttetést Orosz országgal.

R. J.

Befiratás a timisoarai nyilvános-jogú zsidó fiutelsőkereskedelmi iskolába valamint a fiutecumbá és leánygimnáziumba

folyamában van. A felsőkereskedelmi iskolába a tanulók felvételi vizsgálat nélkül iratkozhatnak be. Az összes fiutanulók jutányosan az intézet Internátusában nyerhetnek elhelyezést. Prospektust kívánatra küld az Igazgatóság.

אויס ארטאדאקס איור. געמיינדע קראלי

No 227—1935.
וויר קאויטער (קראלי) ארטה איור. קול-טוטגעמיינדע ווכן פיר זאפארט אין שריב ויש וועלכער פאן 3 אנערקענטע ארטה רבנים קבלות בערוצט אונד צוגלייך ערטסקלאסיגער בעל תפילה איזט רעפלקטאנטען וואלען אהרע אפערטע אן אביגען אררט איינווענדען שפעטע ווערדען נור דען אקצעפטירטען פעריגטיגט. ג' שופטים הרציה לפק קראלי יצו שבת יודא רעגער שבת יודא נאגי פרועט

Tüzet okád a berlini hitlerista sajtó Weber kiutasítása miatt

A kormány franciayelvű hivatalosa visszatartja az Angriff fenyegetőzéseit. A szovjetellenes fehér-ukrán mozgalmat akarta Weber meg-szervezni Romániában

Bucuresti, augusztus 30. (Az Uj Kelet tud.) Friedrich Weber hitlerista újságíró kiutasítása változatlanul foglalkoztatja nemcsak a fővárosi lapokat, hanem a berlini hitlerista sajtót is. A Völkischer Beobachter, különösképpen az Angriff, Göbbels lapja, súlyos kritikával illetik a román kormányt Weber kiutasítása miatt, reprezentálják fenyegetőznek és fölényes hangon oktatják ki a román kormányt a civilizáció és a jómodor szabályai felől. A kormánynak viszont kezében van a sziguranca által összeállított dosszié, amely súlyos bizonyítékokat tartalmaz Weber agitátor tevékenységére vonatkozólag és erre a dossziéra támaszkodva a kormány méltóságtelesen utasítja vissza a német támadásokat. Sőt mi több, a sziguranca rendítést kapott, hogy az ország belső rendjének és nyugalmanak biztosítása érdekében terjeszse ki a nyomozást a romániai hitlerista propaganda minden ágazatára. Mindezeket az egyéneket, akikről megbizonyosodott, hogy újságírói, kereskedelmi, vagy más foglalkozás ürügye alatt hitlerista propagandát fejtenek ki, haladéktalanul ki fogják utasítani. Pillanatnyilag a sziguranca a német hitlerista párt ügyével foglalkozik, amelyet egy bizonyos Komrad nevű röviddel ezelőtt Bucurestiben megtelepedett németországi ügynök szervezett meg. A vizsgálat szenzációs leleplezéseket ígér. A sziguranca kétségtelen bizonyítékok birtokában van arra vonatkozólag, hogy a hitleristák a korrupció és agitáció minden eszközét felhasználva végeznek megváltoztatni Románia külbelpolitikáját és aláadni az ország nemzeti biztonságát.

Mit ír a kormány francia félhivatalosa a Weber-ügyről

A kormány francia nyelvű félhivatalosa, a L'Independence Roumaine, amely külföld informálását szolgálja, ma számában a következő feltűnést keltő cikket írja:

„A Völkische Beobachter bucaresti képviselőjét infragránt delict hitlerista propaganda és politikai tüntetésen érték, mire fel lett kérve, hogy annyira kitartó és változatos tevékenységét folytassa másutt és elsősorban nemzeti szocialista házában. Friedrich Weber tegnap elhagyta az országot. A németországi nemzeti szocialista sajtó jónak látta élesen tiltakozni ez ellen, szidalmazva és megfenyegetve Romániát. Ugy látszik Berlinben reprezentatívokra gondoltak. Eppen ezért szükségesnek látjuk, hogy tisztázzunk bizonyos dolgokat.

Szemban a nemzeti szocialista vezetők módszereivel, akik oly kivételes szigorú alkalmaznak a náci rendszerrel ellenséges külföldi újságírókkal szemben, a román hatóságok engedékeny türelmességről lettek tanuságok ezzel a furcsa német újságíróval szemben, addig, amíg lapitudósítói tevékenységére szorítottak. Az országot szidalmazó cikkei, rágalmai, tendenciózus, vagy hazug információi semmilyen szankcióban nem részesültek. Ha így viselkedett volna Berlinben külföldi tudósítói minőségben, már régen nem egyszerű kiutasításban lett volna része, hanem megismerkedett volna a koncentrációs tábor gyönyöreivel, ha nem éppen a Volksgericht szigorával. A mi hatóságaink csak akkor léptek közbe, amikor Weber egy adott pillanatban az ő Harmadik Birodalomban érezte magát és a politikai pártvezér szerepét játszta meg a nemzeti keresztény párt kékinges oszlopainak élén vonulva fel. Ezért a román vendégszerepével szemben kvalifikálhatatlan visszavétel Friederich Webernek el kellett hagynia az országot. Ismételtelen: nem az újságíró lett kiutasítva, hanem is a Bucurestii elfoglaló német csapatok egykori tisztje és nem is bizonyos romániai hitlerista lapok finanszírozója, hanem az a

külföldi, aki kvalifikálhatatlan módon beavatkozott a mi belpolitikai harcainkba. Az ilyen viselkedés minden nyugati országban hasonló szankciókat von maga után.

Es mit ír Pamfil Seicaru

A jobboldali Curentulban Pamfil Seicaru nem talál kivetni valót abban, ha Friedrich Weber résztvevő a Cuza-Goga párt chisineui manifesztációján és használnak minősíti Weber kiutasítását, miután azok a német érdekek, amelyek megkivánják, hogy Románia lehetőleg a hitlerista politika érdekszférájába kerüljön, továbbra is fennállanak.

Egyáltalán nem lepne meg — írja Seicaru — ha a háborúelőtti időkben kipróbált eszközökkel igyekeznének a németek hivatkozni Romániában. Németország minden más állammal inkább érzi szükségét egy erőteljesebb propagandának azokban az országokban, amelyek a német gazdasági és politikai expanzió vonalába esnek. Románia is ehhez a zónához tartozik, mert a Duna-méltány helyzete a Duna torkolatától függ és mert az Anschlusst, mint teljes bizonyossággal számolnak a németek. Az Ukrajna felé való orientálódáshoz a németeknek szükségük van Románia szövetségére. Ennek utjában állanak viszont Franciaországgal

Szerelmi bánatában megmérgezte magát a népszerű bucaresti jazzénekes

Előbb betegre verte exmenyasszonyát, majd mikor ez sem használt, öngyilkosságot követett el

Bucuresti, augusztus 30. Cristian Vasile, a népszerű bucaresti jazzénekes 18 luminál és két szublimát pasztillával megmérgezte magát. Amikor az életunt énekes kórházba szállították, eleinte nem akarta engedni, hogy orvosi segítyben részesítsék, majd megtagadta a felvilágosításokat tettének okairól. A vizsgálat megállapította, hogy az énekes szerelmi kapcsolatokat tartott fenn a Carabus-színház egyik művésznőjével, akivel össze akart házasodni. A művésznő szülei azonban ellenezték a házasságot, miután az énekesnek bizonyos szenvedélyei vannak.

Időközben a művésznő megismerkedett egy gazdag gyárosal és elhanyagolta Cristiant. Néhány nappal ezelőtt Cristian megjelent a színésznő lakásán és súlyosan elverte volt menyasszonyát. Emiatt a színésznő néhány napig nem is lépett fel a Carabus színpadán. Cristian, mikor látta, hogy nincs mit csinálnia, kokainhoz folyamodott. Tegnap délután még békülesi kísérletet tett, majd mikor megtudta, hogy a színésznő barátjával vidékre utazott, végzetes tetterre határozta el magát.

Nyilaskeresztes fiatalemberek antiszemita tüntetése egy palesztinai film budapesti bemutatóján

A felháborodott közönség csaknem meglincselte a zavargókat

Budapest, augusztus 30. A magyar fővárosban néhány nappal ezelőtt mutatták be „A Haarez Hazot” (Ez a föld...) című héber nyelvű hangosfilmet, amely a szakkritika szerint az első olyan filmalkotás amely realis képet nyújt a palesztinai zsidó élet hatalmas fejlődéséről. A film, szereplői héber nyelven beszélnek, héber dalokat hangzanak el és a cselekmény főleg a kolóniákban és Tel-Avivban játszódik, ahol héber feliratu üzletek, cégtáblák láthatók. A budapesti zsidóság nagy érdeklődéssel kísérte a filmet, amely estéről-estére nagy publikum előtt pergett.

A palesztinai film bemutatása sehogyssem volt inyére a kisszámú, de annál hangosabb budapesti nyilaskereszteseknek. Még a film bemutatása előtt röpcédulákat és fenyegető tartalmu leveleket küldöttek a mozi vezetőségének, mire az igazgató értesítette a rendőrséget és a Palesztina-film előadását erős

rendőri készütség jelenlétében tartották meg. A névelen levélírók kedden este 10-től 12-ig a film utolsó előadásán beváltották fenyegetésüket. Amikor a Haarez Hazot előtti magyar hirdető lepergették és megkezdődött a Palesztina-film vetítése, a sötét nézőtérben valaki elküldte magát: Ki a zsidókkal!

Nagy pizszegés, majd később hangos kiáltozás támadt egyrésztől, míg a közönség többsége hangosan pfujolni kezdett, energikusan csendet követelt. Az egyre hangosabbá váló láрма felhallatszott a vetítő kamrába. A filmet vetítő gépész erre saját elhatározásából abbahagyta a vetítést és kigyújtotta a nézőtéri lámpákat. Ebben a pillanatban csend támadt.

Amikor a nézőtérben világozás lett, egyrészt a közönség, másrészt a szolgálatot teljesítő rendőrök mintegy nyolc-tíz fiatalembert gyanuba fogtak. A fiatalemberek tiltakoztak

Társas autocar utazások külföldre!

PROGRAM:

Indul Clujról Budapest—Bécsbe. Vissza Clujra.
szepember 10-én kedden **szepember 12-én csütörtökön**
 Résztvételi díjak: Cluj—Budapest és vissza Lei 990.—; Cluj—Budapest Lei 600.—; Cluj—Budapest—Bécs Lei 1200.—; Oradea—Budapest és vissza Lei 700.—; Oradea—Budapest Lei 400.—.

Kedvezményes vizumok:

Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai hivatalában, Str. Regina Maria 16, Cluj. Telefon 13-12; „Dacia” utazási iroda Oradea, Bv. Reg. Ferdinand 9. Telefon 988 és Will Gusztav, Aiud, Printul Carol 19 szám Megfelelő iratok mellett az utlevélkérekeket elintézzük. — A program módosításának joga fenntartva.

való kapcsolataink. Németország most olyan támaszpontot keres, amelynek segítségével felboríthatja külpolitikánk mozgási vonalát. Ezt a támaszpontot a kétségtelenül erőteljes romániai antiszemita áramlatban találták meg, amely hajlandó volna (ha a németországhoz hasonló arányokat öltene) egész külpolitikai rendszerünket megsemmisíteni.

Németországnak szüksége van tehát Romániára és logikus, ha minden eszközzel igyekezik bennünket jelenlegi szövetségeseinktől elszakítani. Mindenesetre áll a kérdés, vajjon a német propaganda Weberei kifejthetnének-e híveket, toborzó munkát, ha nem akadnának az országban elemek, amelyek azonnal rendelkezésükre állanak.

A Dimineata értesülése szerint egyébként Webert a német kormány azért küldte Romániába, hogy itt megszervezze az ugynevezett fehér-ukrán mozgalmat, mely szovjetellenes tendenciájú és amelyet Berlinből irányítanak. E mozgalom vezetője Skoropatzki Hetman, egyike a Kelet-Európa felé irányuló német politika legfontosabb személyiségeinek.

a gyanúsítás ellen, mire tumultuózus jelenetek következtek. A film zsidó nézői, akiket felháborított a nyilaskeresztesek viselkedése, felelősségre vonták a fiatalembereket. Pofonok csattantak el, a fiatalemberek nem hagyták magukat és formális verekedés keletkezett. Verekedés közben újabb két zavargót ismert fel a publikum. Az egyik igazolta hogy neki nem lehetett része a tüntetésben míg a másik igazoltatása közben is szidta a zsidókat. A közönség egy része erre rátámadt és üldögelni kezdte, mire a rendőr vette védelmébe, egy taxiba tuszkolta és előállította a központi rendőrségen.

A fiatalember itt kihallgatása alkalmával elmondta, hogy egy vidéki pénzüntézet tisztviselője, aki előző nap érkezett fel Budapestre. Ezt vasuti jegyével igazolta. A rendőrség egyelőre nem közzölte a fiatalember nevét, ezzel szemben elhatározta, hogy nyomozást indít a tüntetés ügyében és tisztázza az éjszakai antiszemita demonstráció körülményeit.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, augusztus 31.

- Bucuresti. 12.05: Rádiózenekar. 13.35: Rádiózenekar. 17: Katonazene. 19.20: Lemezek. 20.15: Jazz. 21.50: Vendéglői zene. 22.25: Rádiózenekar.
- Budapest. 6.45: Torna utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: Hanglemezek. 13.30: Szalonzene. 18.45: Cigányzene. 20.10: A „Cigánybáró”, operett. 21.20: Hírek. 22.40: Hangverseny. 23.15: Jazz. 24.05: Hírek.
- Droitwich. 19: Hangverseny. 22: Rádiózenekar.
- London. 20: Szalonötös.
- Bécs. 23.45: Dívatos jazz-művek.
- Brin. 11.05: Balalajkazenekar.
- Prága. 21.15: A rádiózenekar ünnepi hangversenye.

A SIEGLER igazgató vezetése alatt álló

cernauti jiddis színtársulat,

mely zajos sikerek mellett szerepel Sigheten,

a jövő hét folyamán

Satmaron kezd meg vendéjátékait

Színre kerül:

MAZELTOV

מזל טוב

Néger lány

נעור-מיידל

Certifikát nélkül Palesztinába

אן א צערטיפיקאט קיין ארץ ישראל

Dr. Ruppín Artur referátuma a palesztinai kolonizáció huszonöt évéről

II.

Azt hittük, hogy a szerződés végleges megkötésének ideje most érkezett el, miután az 1933-34-es gazdasági év az összes kvucák nyereséggel zárta. A nyereség százezer font között változik és összesen mintegy huszonezer fontot tesz ki. Igaz, hogy a jelenlegi magas tejárak és a többi termékek magas árai jelentős mértékben járultak hozzá ezekhez a nyereségekhez, egyes kvucák külső munkák, különösképpen szállítási és építőmunka révén is kerestek pénzt (összesen 5600 fontot). Ezzel szemben bizonyos gazdasági ágak, mint például a gyümölcsfa-ültetvények még nem értek be és csak az elkövetkező években adnak hozadékot. A folyó gazdasági évben több, mint bizonyos, hogy az előző évnél nagyobb nyereségek lesznek.

Ha csak a kvucákat és nem a Mosav Ovdim-okat említjük meg, ennek oka az, hogy csak a kvucákkal kapcsolatosan van az egész települést átfogó, egységes séma szerint vezetett és általunk ellenőrzött könyvvizetésünk, míg a Mosav Ovdimokban nincsenek ily pontos számításaink. Egy pillantás a tehenistállóra, a baromfi-udvarra, az ültetvényekre, a zöldséges kertekre, világosan mutatja, hogy az egyes telepek jóval több fölött rendelkeznek, mi, mint kezdetben, még adósságaik levonása mellett is, amelyeket gazdaságuk kiépítésével kapcsolatosan csináltak. A kezdeti két ténnyől legtöbb esetben négy-öt lett. Az egyes telepek mai életstandardja termelésük, ismereteik és tapasztalataik össze sem hasonlítható a tiz-tizenöt év előtti állapotokkal. A Mosav Ovdim, amelyben az egyéni és kooperatív termelés szerencsés és úgy gondolom, az egész világon egyedül álló módon egyesült, különösképpen bevált. Ugy a kvucák, mint a Mosav Ovdim szükséges feladatot teljesítik a kvucák, a közösségi életre beállított és a mezőgazdaságnak nem minden ágában tapasztalt, a Mosav Ovdim pedig a mezőgazdasági tapasztalattal rendelkező, de egyéni életre beállított ember számára.

A telepekkel való szerződések megkötése után előkészületeket tettünk egy kolonizációs társaság alapítására, amelynek megteremtésén már évek óta dolgozom. Kollegámmal, Eliezar Kalannal együtt azt akarjuk, hogy minden a Keren Hajjeszód által telepítési célokra adott összeg ezen a társaságon keresztül menjen, amely természetesen a mi ellenőrzésünk alatt fog állni. Ezen a révén több egységességet, állandóságot és szakértelmet fogunk elérni a kölcsönök folyósításánál és megerősítjük a telepekben a tudatot, hogy bankszerű hitelek felvételéről van szó, amelyek a telepeseknek épüly vissza kell fizetni, mint bármely más kölcsönt. A kolonizációs társaság a szerződésekből származó bevételek alapján kölcsönöket fog felvenni, amelyeknek segítségével kiszélesítheti a telepítési tevékenységét.

Érzelmi momentum nélkül nincs zsidó mezőgazdaság

Tapasztalatom alfája és omegája az, hogy a zsidó mezőgazdasági kolonizáció, amelyet a telepek kizárólag anyagi okokból a gazdasági nyomor nyomása alatt létesítenek, nem állandó természetű. A zsidó kolonizáció története minden országban arra tanít, hogy az a zsidó, aki csak gazdasági okokból tért át a mezőgazdaságra, a gazdasági viszonyok megváltozása esetén azonnal kész elhagyni azt. Az amerikai zsidó farmer ültetvénye azonnal eladó, mielőst kedvező ajánlatot kap. Hiányzik a belső ragaszkodás a földhöz és ahol ez nincs meg a szülőföldben, ott a gyermekek sem örökölni tudják a földszerepet. A mezőgazdaságnak többet kell jelentenie a telepes számára holmi üzletnél, vagy megélhetési forrásnál, ha ő és gyermekei ki akarják tartani a föld mellett. Ehhez hozzá kell járulni annak a meggyőződésnek, hogy sikertelenségétől egy nagy ügy sorsa függ, amely drága kell, hogy legyen számára. Generációkon át csak úgy tudjuk a zsidó mezőgazdaság fennállását biztosítani, ha sikerül fentartanunk a telepekben ezt a meggyőződést. Ebből kiindulva igyekeztünk a múltban a telepekben azokat az érzelmi momentumokat megerősíteni, amelyek alkalmassá tudják tenni, hogy uszni tudjanak a gazdasági ár ellen és vállaljanak olyan nélkülözéseket, amelyeknek más foglalkozási ágakban nem volnának kötevénye. Igyekeztünk fokozni a telepek kezdeti erejét és azt az érzést kelteni bennük, hogy nem eszközök a mi kezünkben, hanem egyenjogú munkatársak a közös mű megteremtésében. Mindenekelőtt is arra vagyunk büszke, hogy sikerült a telepek és a szervezet közötti bizalmatlanságot, amelyen megannyi kolonizációs vállalkozás meghiusult, kiküszöbölni és felbrazteni a telepekben minden nehézségen keresztül is a

munkájuk fölötti örömet és lelkesedést. — Mind a mai napig az Emek szónak különös hangzása van Palesztinában, ez a varázsszó, amely a felnövő generáció ezreit készíteti arra, hogy lelkesen szenteljék magukat a mezőgazdaságnak.

A meg nem felelő szakértők

Kolonizációnk szerencsétlensége volt, hogy ha már szakértőket küldtek hozzánk, ezek olyanokból rekrutálódtak, akik egy bizonyos más országban foglalkoztak kolonizációval (természetesen nem zsidó kolonizációval) és akikből hiányzott a ruganyosság ahhoz, hogy be tudják magukat állítani egy más emberanyagra és más földviszonyokra, hanem a mi kolonizációnkat egyszerűen a maguk személyi tapasztalatainak Prokusztesz ágyába akarták kényszeríteni. Nekünk hallgatnunk kellett a szakértők előtt, mert a mi szavunk visszhang nélkül maradt volna a nagy tekintéllyel szemben, amelynek ezek a szakértők hazájukban örvendek. Ma azonban, amikor már nemcsak véleményekről van szó, hanem már tényekre támaszkodhatunk, objektíven és a nagy nyilvánosság

A narancs és a grape fruit

A vegyes gazdaságról azért beszéltem oly részletesen, mert ez a mi alkotásunk. Gazdasági jelentőség szempontjából azonban nem a vegyes gazdaság, hanem a narancs és grape fruit kultúra áll az első helyen. A netto jövedelmet, amelyet a narancs-termelés a zsidó gazdaságnak évenként biztosít, körülbelül egymillió fontra becsültem, a kolonizáció termékeinek netto jövedelmét valamivel több, mint egy félmillióra és a zsidó mezőgazdaságból származó egyéb bevételeket körülbelül ugyanannyira. 250 ezer dunam narancs-ültetvényből 150 ezer dunam zsidó kézben van. Egyelőre csak körülbelül ötvézer dunam zsidó és ugyanannyi dunam nemzsidó ültetvény hoz termést. Természetesen az elmúlt évben exportált 2 és félmillió láda helyett legalább húszmillió láda exportfelesleg fölött fog rendelkezni és ennek túlnyomó része zsidó termelőktől fog származni. Természetes dolog, hogy nagy erőfeszítésekre lesz szükség a hatalmas kvantum számára piacot szerezni. A jaffai narancsot propagálni kell a felvővő országokban, azoknál a termék kiválasztása, csomagolása, valamint a konkurenciaképesség szempontjából az előállítás és szállítási költségek olcsóbbá tétele ugyancsak szükséges lesz. E feladat javarészt a kormányra fog hárulni, amely elsősorban érdekelve van abban, hogy a narancskivitel emelkedjék, mert ez Palesztina kivételének négyötödét képezi és az egyetlen fénypont az ország külkereskedelmi mérlegében. A kormány már tett is lépéseket ebben az irányban, részeseidést vállalt kísérleti állomásunk citrus osztályának költségeiből és foglalkozott a kártékony rovarok, valamint az öntözés és csatornázás problémáival. Ezek a lépések mindenesetre nem állanak arányban azzal a fontossággal, amelyet a kérdés az egész palesztinai gazdaság számára képvisel.

Narancsültetvényeink számára súlyos csapást jelent, hogy az ültetvényesek szövetségének minden erőfeszítése ellenére sem sikerült a palesztinai narancs számára az Imperial-Preference-System előnyeit biztosítani. Nem a palesztinai kormány bűnében ebben, amely szívesen megadná az Imperial-Preferencet, hanem néhány angol dominium ellenállása és az az aggodalom, hogy az Imperial Preference megadása Palesztinának a Népszövetség összes többi államait is arra fogja készíteni, hogy hasonló követelésekkel forduljanak Angliához. Mindenesetre további erőfeszítéseket kell tennünk, hogy a kérdést kedvező formában oldjuk meg.

Tizenöt évvel ezelőtt 25 dunam öntözött, vagy 100-150 dunam öntözetlen földben jelöltük meg valamely telepes számára szükséges minimális területet. A palesztinai piac viszonyainak feljavulása folytán ezt a területet csökkentettük öntözött földetnél husz dunamig, sőt város mellett fekvő földetnél 15 dunamig.

Kísérleti osztályunk vezetője Jichak Wilkanski éveken keresztül foglalkozott gyakorlati kísérletekkel olyan gazdasági formák találására, amely 12 dunam öntözött területen már az első évben termést hozó produktum előállítására révén megfelelő egzisztenciát biztosíthat a telepesnek. Reméljük, hogy a következő évben már gyakorlati eredményeket fogunk ezen a téren is felmutatni. Különböző magán telepedési társaságok tökéletesített technikát berendezésként utján tiz, sőt öt dunamra akarják leszorítani ezt a minimumot. Mély érdeklődéssel kísérjük ezeket a próbálkozásokat, de természetesen nem tudjuk őket telepítési tevékenységük-

előtt állapíthatjuk meg, hogy a legfontosabb kérdésekben nem ezeknek a szakértőknek, hanem a mi telepeseinknek volt igazuk. De nemcsak ezek a szakértők, hanem zsidók, cionisták és nemzionisták feljogosítva érezték magukat arra, hogy szociális beállításuk alapján kritizálják kolonizációnkat. Nem kis emberekre gondolok, hanem olyanokra, akik egy bizonyos téren, mint például kereskedők, bankárok, ügyvédek, csakugyan elsőrendű nyújtanak. Ezek hajlamuk arra, hogy elveiket, amelyek alapján kereskedelmi vagy pénzügyi vállalatokat vezetnek, a mi települési művünkre is alkalmazzák és azt törvény vagy szerződés-cikelyek fényében itéljék meg. Emellett eléleljük, hogy a mezőgazdasági kolonizációnál az ember sokkal fontosabb, mint a vagyonállomány. Ha tapasztalt államférfiak lettek volna mozgalmunknak, úgy ezek sokkal inkább tudtak volna irányvonalat adni kolonizációnknak, mint üzletemberek és ügyvédek, mert az államférfi mindig figyelembe veszi az emberi elemet. Csak egy nagy emberünk volt Izraelben, aki bankár volt és kolonizátor: báró Rotschild Edmond; nála is nem a bankár, hanem az álmódó és látó volt az, aki letette az alapját Palesztina felépítésének. Emlékszem arra, hogy még a világháború előtt beszélt nekem a Hule terület megszerzésének fontosságáról. Nem az ő hibája volt, hogy az általa akkor ennek a területnek a megszerzésére bevezetett tárgyalások eredménytelenül végződtek.

ben felhasználni addig, amíg a tűzpróbát ki nem állották.

Ha elégtétellel is állapíthatjuk meg, hogy sikerült telepítéseinket a felfelől ivelő fejlődés vonalára állítani, természetesen, nem szabad behunyunk szemünket azeól, hogy ez a teljesítmény is, mint minden emberi teljesítmény, különböző veszedelmeknek van kitéve. Nem vagyunk bizonyosak abban, hogy a mezőgazdasági termékek mai árúvívója tartható lesz a jövőben. Irak már na teherautókon nagymennyiségű tojást és szárnyast küld olesó árakon Palesztinába és az ezen országból való kapcsolatok kiépítése után behozatal más mezőgazdasági termékekre is kiterjeszkehetik. Eppen ezért törekveink oda kell, hogy irányuljanak, hogy előkészítsük gazdaságunkat egy depresszió idejére, vagyis hogy szilárdá tegyünk minden valósággal szembe. Kísérleti állomásunk a termelés fokozásának és az előállítási árak csökkentésének problémáját tanulmányozza szüntelenül, elsősorban a földterülethez szükséges vízmennyiséggel és az élőállatok táplálásával kapcsolatban. Egyelőre nincs okunk azt hinni, hogy megpihenhetünk babérjainkon. Minden mezőgazdasági vállalkozás állandó harcban áll a természettel, a környező világgal és elsősorban más országok mezőgazdasági vállalkozásaival és nekünk állandóan résen kell lennünk, hogy településeink sikerrel vivják meg ezt a harcot.

Mi volna, az egészséges elosztódás

Különös aggodalommal tölt el az, hogy a zsidó mezőgazdák számának szaporodása nem tart lépést az egész zsidó lakosság szaporodásával. A palesztinai zsidó lakosság akkor volna ideálisan megosztóva, ha egyharmada mezőgazdaságban, egyharmada az iparban és építészeten és egyharmada a kereskedelemben, turisztikában, szállításban, hivatalokban és szabad pályákon volna foglalkoztatva. A mezőgazdaságban dolgozó zsidók arányszáma azonban messze elmarad ettől: az 1931-es népszámlálás szerint mindössze 15 százalékot tett ki és ma még ennél is kevesebb. Tulságosan keskeny alapítvány az egy kiegyensúlyozott és szilárd nép gazdaság számára. A mezőgazdák nemcsak, mint termelők fontosak, hanem mint az ipari termékek vásárlói: az ipar főleg a belső piacra van ráutalva. Mindent el kell követnünk abban az irányban, hogy a zsidó gazdasági piramis mezőgazdasági alapját kiszélesítsük. Ellenkező esetben nem tudunk Palesztinában egészséges gazdasági építményt teremteni.

A kolonizáció gyors kiszélesítése számára sokkal nagyobb lehetőségeink vannak ma, mint voltak huszonöt vagy tizenöt évvel ezelőtt. Ma már tapasztalatból tudjuk, hogyan kell a gazdaságokat berendezni és van piacunk. 2300 telepesjelöltünk dolgozik már kibucok és igrunok keretei között a KKL és földjein és csak a Keren Hajjeszód kölcsönére várnak, hogy gazdaságaikat kiépítsék. Közöttünk 350 középosztályhoz tartozó személy van, akiknek csak viszonylag csekély támogatásra van szükségük. A munkás-telepeknél sem tesz ki a szükséges hitel hétézsáz fontot, mint a multban, hanem mindössze 3-400 fontot, mert a telepek hajlandók arra, hogy kicsiben kezdjék a gazdaságot és fokozatosan építsék ki azt. Ezen felül kisebb-nagyobb megspórolt összegek fölött rendelkeznek vagy berendezésük van és a Nir társaság útján, amelynek 80 ezer font alapítkeje van, bizonyos hitel- lehetőségekkel rendelkeznek. Vannak föld-

jeink, amelyek még nincsenek betelepítve, de amelyek közlebről betelepíthetők lesznek és amelyeken mintegy kétezer családót fogunk kolonizálni. Sok ezer képzett mezőgazdasági munkás vár arra, hogy ezeket a földeket megkapja a KKL-től. A palesztinai belső piac a nagy bevándorlás folytán csaknem korlátlan felvételi lehetőségeket jelent a mezőgazdasági termékek számára. 1934-ben két és félmillió font értékű mezőgazdasági terméket kellett Palesztinába importálni és ennek nagyrészét mi magunk is előállíthatuk volna. A zsidó lakosság által fejtenként és évenként elfogyasztott 200 liter tej és tejtermék átlagnak legfeljebb negyedét szolgáltatták a zsidó termelők, ezzel szemben nem kevesebb, mint 238 ezer font értékben külföldről kellett tejtermékeket behozni. Az 1934-es tojásfogyasztásból zsidó termelők 15 milliót szállítottak, a külföld ezzel szemben 57 milliót, 105 ezer font értékben. A vágómarha behozafala 262 ezer darabot tett ki, 335 ezer font értékben. Természetesen ez a behozatal nemcsak a zsidó szükségletet, hanem a nemzsidó fogyasztást is szolgálja, de a behozatal nagyrésze a zsidó fogyasztásra esik és természetesen mi magunk is áruhatjuk ezt a nemzsidó fogyasztóknak, ha a behozattal konkurrálni tudnánk. Ehhez járul még, hogy a zsidó bevándorlás a szükségletet évről-évre növeli. 50 ezer zsidó bevándorló ellátása 5-10 ezer mezőgazdát foglalkoztathatna, eltekintve attól, hogy a narancs-, mandula- és borkivitel ugyancsak foglalkoztatják a mezőgazdákat. Olyan lehetőségek nyílnak itt, amelyeket minden körülmények között ki kell használni.

Honnan szerzünk földet

Mindenesetre marad a kérdés: honnan vesszük a földet a következő település számára. A földvásárlás Palesztinában egyre nehezebb lesz és ha mégis kerül föld a piacra, úgy horribilius árakat kérnek érte. Mi megteszünk ugyan mindent ebben az irányban és Transzjordániát sem hagyjuk szem elől, de azt hiszem, ugyanakkor új utakat kell keresnünk, hogy kolonizációnk számára földet tudjunk rendelkezésre bocsátani. Eddig csak olyan földet vásároltunk, amelynek víze csak eső formában volt vagy nem tulságosan mélyre ásozott kut, közeli forrásból vagy folyók által volt öntözhető. A víz a föld Palesztinában meghatározott viszonyban állnak egymással: minél több víz a rendelkezésére valamely telepek, annál kevesebb földre van szüksége. Egy nyár megöntözött földterület ötször annyit hoz, mint a meg nem öntözött. Ebből adódik, hogy szükségessége, hogy új vízforrások ut a már birtokunkban levő földet a jelenlegi nagyobb számú telepes részére alkalmassá tegyünk, másrészt olyan földeket, amelyek még soha nem voltak megművelve és a mai körülmények között nem műköltathetők meg, új metodusok és különösképpen pedig mesterséges öntözés útján tegyünk terméshozókká. Palesztina 26 millió négyzetkilométer területének fele sincs ma megművelve. A másik rész: részint köves hegyi terület, részint mocsaras, részint sivatagszerű puszták még soha nem lettek érintve. Ha csak biztos hozadék alapján vásárolnánk földet Palesztinában, úgy kétséges volna, hogy szabad-e költséges és bizonytalan kísérletekbe belemennünk ezeknek a pusztaságoknak termékeny tétével kapcsolatban. Nekünk azonban nemcsak gazdasági, hanem nemzeti céljaink is vannak és ezek megkövetelik, hogy semmilyen lehetőséget ne hagyjunk kihasználatlanul, amely növelhetné Palesztina felvőképességét. Arról van itt szó, hogy vízünk vizet oda, ahol most nincs, akár mély rétegekbe való ásás, akár csatornák, akár pedig a teli esők felgyűjtése útján. Meg kell kísérlelnünk, mint egykor Mózes, hogy a sziklából is vizet csaljunk elő és a pusztákat gyümölcsöskertekké változtassuk. Ma több bizonyossággal beszélhetünk erről, mint néhány évvel ezelőtt, mert olyan vidékek, mint Emek és Alsó-Galilea, amelyek eddig vízben szegények voltak, mély rétegekben nagy vízmennyiségeket találtak, másrészt geofizikai vizsgálati metodusok új eszközök bocsátottak rendelkezésünkre a vizkutatáshoz, eltekintve attól, hogy a furás technikája is előrehaladt és más országbeli szakértők ezen a téren igen értékes tapasztalatokat hoztak magukkal Palesztinába. Az elmúlt évben behatóan foglalkoztam ezzel a kérdéssel. Azt hiszem, elérkezett az ideje annak, hogy szélesebbkörű tudományos kutatómunkát végezzünk az ország más részeiben is és ezzel kapcsolatosan teremtsünk egy külön vizkutató intézményt, amely amerikai példára a mezőgazdasági kísérleti állomás mellett működjék. Remélem, hogy az ezzel kapcsolatosan megnövekedett kiadásokat szívesen fogják a legközelebbi költségvetésbe beállítani, hiszen olyan kérdésekről van itt szó, amely az egész jövőnk szempontjából nagy fontossággal bír. A Jewish Agency a német bevándorlók telepítési osztályának megteremtésével együtt társaságot is alapított, amely öntözési munkálatokat tiszti alapon vállal és ennek a társaságnak működését a közeljövőben szélesebb alapokra fogják helyezni.

(Folytatjuk)



Modern

Piata Unirii

— Tatarescu kihárizsi román követet Tatarescu ma kihárizsi Cesianu párizsi román követt az utóbbi időben nemzetközi tárgyalásianu egy hónapot tletében a követség vezetői.

— Egy 80 éves megőrült és lezuhantól jelentik: Borzalmátént a hegyekben. Kelearca nevű 80 éves gyekbe ment áfonyát nem tért vissza Buletak. Sikerült is megbeszélgetve, gesztikulá. Ugy látszik nadragul tette. A paraszok de Bulearca elmenekülékbe, ahol halálát le

— Gyomor- és bélnyomása, erős bomlás a gyomorbélhuzamban morskavultengés az enborszerű keserű hasz rövidesen megszűnnek

— Tömegpusztítást oant lövedék. Giurgiuntru nevű munkás e ezon. Amikor azt ot eni, felrobant és öt becsült még több köer, egy Comarnici né jobbkéz és egy Sed hasán.

Szoknyás ö

HOL? N

— A chevra „Machz testiti tagjait, hogy foly d u. pontosan 6 órak rabbi ur, a jesivah ,ségében „szugja” előad „sülos-szüdesz” lesz re goka pontos megjelenés deklódóket és vendégek tőség.

— Eljegyzés. Nussb thal Sándor, Cluj, jeg értesítés helyett.)

Beiratások a Montess burg Szerén vezetése rendszerű óvodába a 14 és 15-én eszközölhe gében Sár. Elisabeta kéződik.

— A kisebbségi konból jelentik: Az euró resszus ezidei tanácsok megtartani és pedig A gyűlés programján sovinizmus növekedése gók veszélyeztetése”. E kat tartanak még az nemzetiségek helyzete ban”; „Az anyanyelv és egyéb geográfiai „Az államfőltti népkö döntőbírság aktiválás területén”. A genfi ne előértekezletének kell ácskozást, amelyet a nemzetiségűek tartottak tus 27-től 29-ig. Ezeke szóváltették a „nemzeti nemzetiségi jogok ves mennyire megbízhatók e nézve jellemző, hogy a portok az utóbbi két l maradtak távol, mert a kongresszuson felvetet elnyomását, de ezzel akart foglalkozni. Még ezideen zsidó kisebbségek ezeken a tanácskozások



HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Tatarescu kihallgatáson fogadta a párizsi román követet. Bucurestiből jelentik: Tatarescu ma kihallgatáson fogadta Dinu Cesiianu párizsi román követet, aki jelentést tett az utóbbi időben Párizsban folytatott nemzetközi tárgyalások eredményeiről. Cesiianu egy hónapot töltött az országban. Távollétében a követség ügyeit Vladescu ügyvivő vezeti.

Egy 80 éves hegylakó nadragulyától megörült és lezuhant a szakadéka. Brasovból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt a hegyekben. Kedden reggel Marin Bulearca nevű 80 éves hegylakó a buzáui hegyekben ment áfonyát szedni. Mikor tegnap nem tért vissza Bulearca, keresésére indultak. Sikertől is megalátni, amint magában beszélgetve, gesztikulálva rohant az erdőben. Úgy látszik nadragulyát evett és eszt vesztette. A parasztok meg akarták közelíteni, de Bulearca elmenekült és beesett egy szakadéka, ahol halálát lelta.

Gyomor- és béluhurut, az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés az enyhe természetű „Ferenc József” keserűviz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek.

Tömegpusztítást vitt véghez egy felrobogt lövedék. Giurgiuiból jelentik: Marin Dumitru nevű munkás egy lövedéket talált a mezőn. Amikor azt otthon szét akarta feszíteni, felrobogt és őt azonnal megölte. Megbecsült még több közelben tartózkodó ember, egy Comarnici nevű a fején, Vlaicu a jobbkezén és egy Secatus nevű gyermek a hasán.

Szoknyás ördögök!?! HOL? MIKOR?

A chevra „Machziké-Hatora” ezúton értesíti tagjait, hogy folyó hó 31-én, szombaton d. u. pontosan 6 órakor Glasner Akiba főrabbi ur, a jesivath „Chassam-Sófer” helyiségében „szugja” előadást tart. Tanulás után „silos-szüdesz” lesz rendezve. Kérjük a tagok pontos megjelenését. Talmud iránti érdeklődőket és vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Eljegyzés. Nussbaum Agnes és Rosenthal Sándor, Cluj, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Beiratások a Montessori óvodába. A Hamburg Szerén vezetése alatt álló Montessori rendszerű óvodába a beiratások szeptember 14 és 15-én eszközölhetők az óvoda helyiségében Str. Elisabeta 10. A tanítás 16-án kezdődik.

A kisebbségi kongresszus ülése. Genéből jelentik: Az európai nemzetiségi kongresszus ezidei tanácskozásait Genfben fogja megtartani és pedig szeptember 2-től 4-ig. A gyűlés programján szerepel: „A nemzeti szovinizmus növekedése és a nemzetiségi jogok veszélyeztetése”. Ezenkívül referátumokat tartanak még az alábbi témákról: „A nemzetiségek helyzete az autonóm államokban”; „Az anyanyelv használata a helység és egyéb geográfiai megjelölések körül”; „Az államfői népközlés”; „A hágai döntőbíróóság aktiválása a nemzetiségi jog területén”. A genfi nemzetiségi kongresszus előértekeztetének kell tekinteni azt a tanácskozást, amelyet a csehországi német nemzetiségűek tartottak Gablonsban augusztus 27-től 29-ig. Ezekben a tanácskozásokon szóváltették a „nemzeti szovinizmust” és a nemzetiségi jogok veszélyeztetését. Hogy mennyire megbízhatók ezek a csoportok, arra nézve jellemző, hogy a zsidó kisebbségi csoportok az utóbbi két kongresszusról azért maradtak távol, mert az európai kisebbségi kongresszuson felvetették a német zsidók elnyomását, de ezzel a kongresszus nem akart foglalkozni. Még nem bizonyos, hogy ezidén zsidó kisebbségek részt fognak venni ezekben a tanácskozásokon.

HOLGYEIM!

Clujon Piata Unirii 7 szám alatt szeptember 2-án

megnyílik az „ARIADNA” kézimunka, harisnya és rövidaru üzlet

A legjobb anyagok kaphatók. Előnyömda a legújabb és legmodernebb mintákkal. Mindenből nagy választék. Vidékiek megrendeléseit azonnal eszközölöm.

Tisztelettel: „ARIADNA”

Mihalache Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Mihalache tegnap este a fővárosba érkezett, ahol több napig marad, miután a nemzeti parasztpárt fővárosi szervezetének ügyeivel fog foglalkozni. A pártelnök intézkedni fog a Bucurestibe tervezett négyülés ügyében is. Állítólag a párt ősszel folytatandó politikája ügyében is számos megbeszélést fog folytatni Mihalache több párttársaival.

Cuzék országos kongresszust tartanak szeptember végén Cernăuțiában. Jasiból jelentik: Cuza elhatározta, hogy szeptember 29-én a nemzeti keresztény párt országos kongresszust tart Cernăuțiában. Valószínű, hogy októberben is kongresszust tart a párt, azuttal Jasiban.

Mercur Camionaj. Telefon 831

Német emigránsok 85 gyárat létesítettek Hollandiában. Amsterdamból jelentik: A holland statisztikai hivatal közlése szerint a Németországból Hollandiába emigráltak — főleg zsidók — 85 iparvállalatot létesítettek az országban. A vállalatok között 45 textilüzem szerepel. Ezek nagymennyiségű olyan árut állíthatnak elő olcsón, amit eddig Németországból és Angliából importáltak leginkább a gyarmati lakosság, a katonaság és a rendőrség számára. A többi iparvállalat konzervgyártással és műipari cikkek előállításával foglalkozik. Az emigránsok gyárai kétféle munkást foglalkoztatnak, közöttük 1800 holland állampolgárt. A többiek emigránsok.

Az Antiszemitizmus Elleni Világliga gyűlése. Párizsból jelentik: Az Antiszemitizmus Elleni Világliga elnöke, Bernard Larrache a németországi újabb katolikus és zsidógyűlölet leküzdése érdekében konferenciát hívott egybe Genfben. A konferenciát szeptember tizenhatodikán fogják megtartani a liga összes európai és amerikai képviselői.

Szoknyás ördögök!?! HOL? MIKOR?

viselői. Az értekezleten szóváltették a németországi faji örület elfajzásait és a mai német politikának az egyetemes fehér kultúrára való ártalmas hatását. Szóváltették a fajsággal való visszaélés elleni harcot és határozni fognak a harc egységesítése és erősítése érdekében.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatása a

„Bixádi víz”

amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorerégi fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellelmesen hat. Kapható mindenütt. Cluj-i lerakat: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

Perbe fogják Vasilescu és Naech feleségeit? Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt kezdte meg a vádtanács a belga cégek, valamint az Erikson és SKF svéd cég tevékenységének tárgyalását, amely szerint kéri Naech és Vasilescu feleségeinek perbe vonását. A tárgyalás folyik.

8 éve fennálló Schwartz Menyhértné orth. zsidó leánynevelő intézete — internátusában

Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 8, a beiratások folyamatban vannak. Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legjobb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. Benlakó nyelv-, zene- és korrepetáló tanárnők! Állandó tanárnő és orvosi felügyelő! Mérsékelt díjak! Kitértő referenciák! Prospektus!

Zsidót nem vesznek fel az egyik brasovi liceumba. Brasovból jelentik: A Tempo jelenti, hogy az Andrei Saguna liceum intézkedett, hogy az első osztályba ne vegyenek fel többé csupán keresztény vallású gyermekeket. A liceum a sibiu metropolia tulajdonát képezi. A felsőbb osztályu zsidó diákok folytathatják tanulmányaikat és a többi keresztény kisebbség is beirathatja gyermekeit az első liceumba.

Stelescu nem küld delegátust Nürnbergbe. Bucurestiből jelentik: Stelescu, a Cruciada Románizmului vezetője meghívást kapott, küldjön delegátusokat a nürnbergi hitlerista kongresszusra. Stelescu azzal utasította vissza a meghívást, hogy csoportját se nem jobb-, se nem baloldalinak nem tekinti.

Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullét esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és a bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélirigyek működését elősegíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez.

Beiratkozások a cluji Ferdinand király egyetemre. Az egyetem rektorátusa közli az érdekeltekkel, hogy a beiratkozások október elsején kezdődnek és egészen október 31-ig tartanak. Ez alatt az idő alatt lesznek a rendes évi vizsgák is a fakultások dekanatusán meghatározott szabályok szerint. Az első évre iratkozóknak orvosi vizsgáknak kell alávetniök magukat, amely az egyetem épületében megy végbe október 1-10 között. Akik az orvosi vizsgálaton alkalmassá bizonyulnak, október 1 és 15-e között a szükséges iratokkal együtt kérvényt kell beadniök az illető fakultás dekanatusához, amelyben előjegyzésüket kéri az október 15 és 25 közötti felvételi vizsgákra. Akik sikeresen teszik le ezt a vizsgát, megtehetik a szükséges lépéseket ahhoz, hogy 25 és 31-ke között beiratkozzanak. A beiratkozási és vizsgadíjak a múlt évvel azonosak. Az egyetemnek internátusa van a fiú- és leányhallgatók részére, ahol 1400 lejt modern komforttal berendezett lakást és ellátást kapnak. A szegénysorsú és jó előmeneteli tanulók kérvényezhetnek a rektorátusnál tandíjmentességet vagy esetleg segélyt.

Szoknyás ördögök!?! HOL? MIKOR?

Folytatják nyaralásukat a miniszterelnök és a pártvezér. Bucurestiből jelentik: Tatarescu tegnap este Poianara utazott, ahonnan csak kedden tér vissza a fővárosba. Dinu Bratianu ma éjjel Mamaia-ra ment folytatni nyaralását.

Augusztus 28-ára virradó éjjel, Bucuresti és Petrusares vonalon, harmadosztályon egy borkötésű notesz vészelt el, ami a megtalálóra nézve éteketlen, visszaadója 500 lej jutalomban részesül. Cim a kiadóban.

Sztárok hava a Regal-bárban. A város legelegánsabb és legolcsóbb bárhelyisége a Grand Café & Bár Regal, bomba-műsort állított össze szeptember hónapra. Felépnek Sandu Tzafis londoni törpe tangóénekes, a Sanxtus trió, csodagyermek sztárral, zenés akrobaták, Lia and Fred, mozdain duo, Baby Köllő valcertáncosnő és több világhíresség. Családi műsor, kávéházi árak.

Iskolai beiratások. A G. Berthelot 8 sz. alatti orth. izr. iskolában a beiratások szeptember 1-5-ig eszközölhetők naponta d. e. 9-12 és d. u. 3-6-ig. A szülők személyes megjelenése a beiratáshoz feltétlenül szükséges. — Az iskolaszék.

Házasság. Nass Sári és Abel Gyula szeptember 1-én, vasárnap d. u. 3 órakor tartják esküvőjüket Clujon, Str. Vulcan 12/a sz. alatt, melyre rokonalkat és ismerőseiket ezúton meghívják.

Izsák Laura zongoratanárnő Tonika-Domódszerű zongoratanítást szeptember 1-én kezdi. Előkészít konzervatóriumi vizsgákra. Jelentkezni lakásán naponta 4-7 óra között P. Mihai Viteazul 39.

Goldmark Zsidó Filharmónikus Egyesület értesíti tagjait, hogy a zenekari próbák szeptember 2-től — minden hétfőn és csütörtökön pontosan este 9 órakor — újra megkezdődnek.

Halszámajalist rendez Aphahidán az Unitas Sport Club halász-szakosztálya vasárnap, szeptember 1-én saját balajajka-zenekarral és szívesen lát minden horgászkedvelőt díjtalan horgászatra. Minél nagyobb számban várja a vendégeket a helyszínen készített friss halpaprikásra. Részvételi díj ebéd, autó oda és vissza 50 lej, csak autó 30 lej. Indulás az Apostol gyógyszerár elől reggel 7 és 8 órakor. Jelentkezés és díj befizetés Hutsic kapulapületben Cal. Reg. Ferdinand 30.

Beiratás az oradeai Társulati fiú- és női felsőkereskedelmi iskolába. Az 1880 óta fennálló oradeai Társulati fiú- és női felsőkereskedelmi iskolában (Alea Gojdu 1. sz.) előjegyzések folyamatban vannak. Tekintettel arra, hogy a felvételi létszám korlátozva van, felhívjuk azokat a szülőket, akik az I. osztályba óhajtják gyermekeiket beírattatni, hogy a hely biztosítása céljából minél előbb jelentkezzenek. Igazgatóság.

100 lejért 3600 lej fizet a Moto Club, nyeresé esetén a rulett játékon, a Regal-bár mellett levő elegáns helyiségében. A legelegánsabb klubhelyiség Clujon. Tizenhat egységgel többet fizet a nyerőnek, mint bármely más helyi klub.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Az OPERA MOZGO MUSORA:

Csütörtöktől: A cirkuszherceg. Főszerepben: Harry Piel.
Hétfőn: A vágyak ritmusa. Fősz.: Clark Gable és Joan Crawford.

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Nagy őszi premierszék olcsó nyári 15-20 lejes helyekkel: I. Fehér nővér. Fősz.: Loretta Young, John Boles. II. Schmelting-Hamans boxmérkőzése. Új Paramount Journal. Előadások kezdete: Box: 3.15, 5.45, 8.30, 11, Nővér: 4.15, 7, 9.30.

EDISON MOZGO MUSORA:

Két csodafilm: I. Conan Doyle: Smaragd szakáll detektívregénye. Victor de Koval. II. Ezred leánya. Anny Ondrával. Helyárak: 7 és 10 lej. Kezdet: 3, 6, 9. Hétfőn: A maglaviti csodapásztor, aki beszélt az Istennel.

MUNKAS-MOZGO MUSORA:

Szombaton 6 és 9. Vasárnap 3, 6 és 9. I. Tania, a moszkvai leány. Orosz társadalmi film. Főszerepben Kay Francis és Warner Oland. — II. Mexikó. Főszerepben: Georg O'Brien. Helyárak: 10 és 12.

TRICOTAGE UZEMEK!

MOTORACKARD kötőgépek
ACHTSCHLOSS kötőgépek
4-8-10-12 FLACH kötőgépek
CERNAZO 6 spindlis
(mind GROSSER gyártmányok)
MINIMAXOK, SPULNIK
stb. stb. olcsón eladó

TRICOTAGE S.A. Cluj, Str. Paris 38.

Egészségével ne kísérletezzen!
Biztos csak



UJ KELET *Legújabb hírek*

„A királyné látni kívánta az autótérképet, eleget tettem kérésének s máris megtörtént a katasztrófa“

Megérkezett Brüsszelbe Asztrid királyné egyszerű fakoporsóba zárt holtteste

A szakértők szerint nagy része volt a katasztrófában az autó sebességének. Kedden lesz a temetés

A luzerni cionista konferencia gyászülést tartott a zsidóság részvéte jeléül

Brüsszel, augusztus 30. A halottas vonat, amelyen Lipót király is helyet foglalt, ma reggel 8.40 órakor érkezett meg a belga fővárosba. A menet azonnal a királyi palotába indult. A peronon a kormány összes tagjai, valamint hatalmas tömeg fogadták a vonatot. A koporsó gyalogosan, festetlen fából készült, fekete lepelbe van burkolva és néhány vadrózsa van ráhelyezve. Erzsébet anyakirályné és Maria José hercegnő holnap érkeznek. A király Brüsszel Lipót nevű városrészének állomásán szállt le, ahol autóbába ült és a városba hajtatott. Amikor a gyászmenet megérkezett a királyi palotához, ő már annak lépcsőin várta a koporsót, Lipót király balkarján gyászszalagot visel, míg jobb karja be van kötözve. A fájdalom mélyen lesújtotta, aminek nyomai látszanak rajta. A királyné koporsóját ugyanabban a temetőben helyezték el, ahol Albert király katalinája is fel volt állítva. Asztrid királyné holttestét még Luzernben bebalzsamozták. A koporsó fejnél keresztet helyeztek el, körülötte gyertyák égnek. A temetés négy gárdatiszt tart őrseget. A király egy ideig egyedül maradt a koporsó mellett és letérdelve, hangosan zokogott. Azután utat nyitottak a nyilvánosságnak és megkezdődött az elvonulás. A temetés napja még nincs véglegesen kijelölve.

A katasztrófa újabb részletei

Luzern, augusztus 30. (Rador.) A szerencsétlenség kapcsolatban újabb részleteket közlik: A belga uralkodópár kirándulásán vett részt, a király turistaruhában, a királyné sportkosztumban. A baleset 10 órakor történt. Az ut a szerencsétlenség színhelyén 6.90 méter széles, aszfaltozott. Az autó 50-60 kilométeres sebességgel haladt és 15 métert csuszott, egy fának rohanva. A király négy méternyire repült ki a gépből, amely azután egy másik fának ment, majd a partnál 70 cm. mély tóba esett. A király akkor esett ki, amikor a kocsi a második fának ment. A sofőr az autóban maradt. A közeli faluból hamarosan orvos érkezett és kiszállt a rendőrség is. A királyné holttestét plédbe burkolták. A belga király Réthy gróf álnéven, inkognitóban tartózkodott Svájcban. A királyt azonnal a Haslihorn villába vitték, ahol elsősegélyben részesítették. A királyné holttestét a luzerni mentők a prefektúrára szállították, ahonnan a királyi villába vitték. Eleinte a kíséret tagjai nem akarták felfedni a királyné kiletét. A hatóságok szerint a szerencsétlenséget az autó sebessége okozta. A király ajkán és jobbkarján sebesült meg könnyebben.

A Havas távirati iroda bemi munkatársának közlése szerint Lipót belga király az autószerencsétlenség lefolyását a következő néhány rövid mondatban foglalta össze: A királyné látni kívánta az autótérképet. Eleget tettem a kívánságnak s átnyújtottam és már meg is történt a katasztrófa.

Idégsokkot kapott a király

Luzern, augusztus 30. (Rador.) Megerősítik, hogy a belga király sérülései egészen könnyűek. A király azonban idegsokkot is kapott, amiből valószínűleg csak nehezen gyógyul majd ki.

Újabb jelentés szerint Asztrid királyné temetése kedden lesz, hir szerint. A belga anyakirályné, valamint a piemonti hercegnő tegnap este Nápolyból Luzernbe utaztak.

Luzerni jelentés szerint csak ma reggel sikerült a belga uralkodópár autóját kiemelni a tóból. A volán teljesen meg van hajolva és az autó jobboldala össze van törve.

Brüsszel augusztus 30. A diplomáciai kar a pápai nunciusal az élen ma délután jelent meg az uralkodónál kondoleálásra. Hir szerint a nemzetközi kiállítás bezárják.

A belga uralkodópár gyermekei tegnap reggel érkeztek haza Svájcba. Még nem tudják a borzalmas hírt.

Párizsi jelentés szerint Lebrun köztársasági elnök részt fog venni Brüsszelben a belga királyné temetésén.

A cionista kongresszus részvéte

Luzern, augusztus 30. (Rador.) A cionista kongresszus tegnap esti ülésén az elnök tudomására hozta a résztvevőknek Asztrid belga királyné tragikus halálát, majd az elhunyt

emlékére beszédet mondott, amit a delegátusok állva hallgattak végig. A kongresszus ezután a zsidó kultúra terejtésének kérdésével foglalkozik.

Bucuresti, augusztus 30. Tătărescu Anghelescu dr. közoktatásiügyi minisztert bizta meg, hogy a kormányt Asztrid királyné temetésén képviselje. Anghelescu holnap indul Brüsszelbe.

Henry Barbusse meghalt Moszkvában

MOSZKVA, augusztus 30. Henry Barbusse, a világhírű francia író és publicista, aki napok óta súlyos beteg feküdt egy moszkvai szanatóriumban, ma délelőtt meghalt. Barbusse tanulmányuton volt Oroszországban, egy autókiránduláson meghalt, súlyos tüdőgyulladást kapott és a legmondosabb orvosi ápolás sem tudta megmenteni életét. Mindössze 61 éves volt, írói alkotásainak teljében hulla ki a toll a kezéből.

Zola és Anatole France egyenes folytatása volt Barbusse a francia irodalomban. Ugyanazon a síkon tört felfelé, amelyen Romain Roland írói és emberi nagysága teljedett ki. Csak sokkal harcosabb temperamentuma volt, mint a montreaux-i remények és világszemléletét a könyvek lapjairól és az újságok hasábjairól kivitte az uccára és a népgyűlési termekbe is.

Nem volt kommunista a szónak dogmatikus értelmében. Humanista és pacifista volt minden idegszállal, de nem a szabadságok közül való, hanem a kombatáns írók és kombatáns harcosok sorából. Az ellenforradalmak korszakában Európában hajléktalan-ná lett a humanista gondolat s így torkolt ki a „humanizmus és az Emberi Jogok ügyvédje“ más fórumon híjján a III-ik Internacionáléba. Regényei és egyéb írásai tud fog-nak élni korszakokat, megmaradnak annak, aminek szánta őket, örök emberi dokumentumnak.

Még szeptember negyedike előtt létrejön a megegyezés Olaszország és Anglia között?

Baldwin félbeszakítja nyaralását

Laval kijelentette Clark párizsi angol nagykövet előtt, hogy Franciaország a megtorló intézkedések ellen foglal állást

London, augusztus 30. Jölnformált helyen közölték a lapok munkatársaival, hogy Eden tanácsülés elé készítet javaslatát Clark párizsi angol nagykövét közölte Laval francia miniszterelnökkel.

Laval Clark párizsi nagykövet látogatása után fogadta Cerutti párizsi olasz nagykövetet, aki tájékoztatta a francia miniszterelnököt a bolzanói minisztertanács határozatairól és Olaszország szándékairól.

Jölnformált helyről közölték a sajtó munkatársaival, hogy Laval határozottan tudatta Clark párizsi angol nagykövettel, hogy Franciaország a megtorló intézkedések ellen foglal állást.

Ma Laval fogadta Pope amerikai szenátort, az ismert külpolitikai szakértőt, aki néhány napot Párizsban tölt, majd Genfben utazik tájékozódásra.

Hivatalos londoni jelentés szerint Baldwin újra félbeszakítani készült franciaországi üdülését s Aix-les-Bainsból csütörtökre Londonba érkezik, mert helyesebbnek tartja, hogy az angol fővárosban legyen, amikor Genfben kivételes fontosságú döntések van-

nak küszöbön.

Baldwin visszatérése miatt sir Samuel Hoare külügyminiszter csak a népszövetségi közgyűlés megnyitójára, szeptember 10-re utazik Genfben.

Párizs, augusztus 30. Quai d'Orsay ma is folyik Eden hétfői látogatásának előkészítése. A Petit Parisien szerint kiletás van arra, hogy a népszövetségi tanács Olaszország vádjainak előterjesztése után vizsgálóbizottságot küld ki a helyszínre Kelet-Afrika, hogy a panaszok jogosságát felülvizsgálja.

Tárgyalások a Tana-tó ügyében?

London, augusztus 30. A Reuter távirati iroda római tudósítója közli azt a hírt, hogy Rómában úgy hírlik, hogy a Tana-tó környéki angol érdekek ügyében Mussolini legutóbbi bolzanói nyilatkozata alapján tárgyalások folynak. Remélik, hogy a tárgyalások még szeptember 4 előtt eredményesen lezárulnak. Londoni hivatalos helyen ezt a hírt nem erősítették meg meg.

Párizsi jelentés szerint lehetséges, hogy a Tana-tó környéke angol érdekek ügyé-

ben még a szeptember 4-i tanácsülés előtt megegyezés jön létre az angolok és olaszok között.

Az angol lapok értesülései szerint az angol kormány Rómában felvilágosításokat kért afelől, miként értette Mussolini azt a kijelentést, hogy a keletafrikai olasz törekvések nem sértik az angol érdekeket.

Az olasz sajtó meg van elégedve Róma, augusztus 30. (Rador). Mussolini jelentését, amit a bolzanói minisztertanács elé terjesztett, meglelégedéssel fogadták Olaszországban és a lapok nagybetűs cikkekben hozták le. A jelentést kommentálva a sajtó megállapítja annak nagy jelentőségét, miután határozottan leszögezi Olaszország álláspontját az abesszin kérdésben, a Népszövetséggel, valamint Angliával szemben.

A Popolo d'Italia kihangsúlyozza a bolzanói minisztertanács határozataival kapcsolatban, hogy nem volt alapítalan az az általános meggyőződés, hogy Olaszország máris vértetve van minden katonai és gazdasági meglepetéssel szemben. A Messagero is nagyon bizakodó. Megállapítja, hogy nyugodtan néznek szembe irányadó helyen minden eshetőséggel.

Cáfolják az angol-egyiptomi katonai szövetség híreit

London, augusztus 30. (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti Addis-Abebaból, hogy hivatalos nyilatkozat szerint a Francia Somáliban lakó Issa-törzs 60 tagját az abesszin csapatokkal folytatott harcban megölték. Aussa tartomány kormányzója közölte az abesszin kormánnyal, hogy a törzs tagjai Abesszinia területére hatoltak. A határ menti lakosság visszahúzódott, nehogy össétűzésre adjon alkalmat, de az mégis történt, mert a támadók elhajtották az abesszin lakosság állatát.

Egyébként Addis-Abebaban állandóan pes csoportok igyekeznek a pályaudvar felé, hogy utra kelhessenek Dzsubiti felé. A francia vasutársaság alkalmazottai is vizsgálják családjaikat abessziniai területről Francia-Szomáli földre.

Az Evening News közli, hogy

a genfi tanácsülés eredménytelensége seben Havariat párizsi abessziniai követnek el kell hagynia állomáshelyét, mert rábízzák egyik abessziniai hadtest parancsnokságát.

Addis-abebei jelentés szerint az abessziniai kormány közlebről magasrangú köztisztviselőt nevez ki konzulnak Jemenbe. Elrendelték, hogy az abessziniai munkanélküliek katonai, illetve vöröskeresztes segédszolgálatot tartoznak teljesíteni.

A párizsi estilapok közlik azt az addis-abebei hírt, hogy az abessziniai jegybank felszólította adósait, hogy 15 nap alatt fizessék vissza tartozásaikat.

Kairó, augusztus 30. (Rador). Az egyiptomi kormány feje megcáfolja azt a hírt, hogy angol-egyiptomi katonai szövetséget kötöttek volna. Megcáfolja továbbá, hogy az egyiptomi kormány elhatározta volna az ostromállapot kihirdetését abban az esetben, ha az olasz-abesszin viszály fegyveres utra terelődik.

Mussolini történelmi póza: osztrák hadárörökkel fényképeztette le magát

Róma, augusztus 30. (Rador). Mussolini a Brenner hágónál, az osztrák határ mentén lefényképeztette magát több osztrák határőrrel, miután előbb római köszöntéssel üdvözölte az olasz határőrséget és jobbkezével a határt képező rudra támaszkodott. A Duce gesztusát élénken kommentálják politikai szempontból.

Alexandriai jelentés szerint az utóbbi 48 óra alatt csapatszallító hajókon több mint tizezer olasz katona jutott át a Szeuázi csatornába.

Párizs, augusztus 30. (Rador). A Le Matin jelentése szerint 60 olasz tengeralttjáró utasítást kapott, álljon készen a Máltaszigetek közelében tartandó tengeri manőverekre. Hir szerint Olaszország jelentős aviatikai koncentrációt végez a szicíliai partokon.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Székhelye: Cluj, Strada Barou L. Pop 18. Telefon: 6-77.

